

KÖYLIÖN OSUUSKAUPPA

R.L.

TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS
VUODELTA

1948

KÖYLIÖN OSUUSKAUPAN R.L.

edustajiston varsinainen

KEVÄTKOKOUS

pidetään liikkeen konttorissa Yttilässä perjantaina 29 p:nä huhtikuuta 1949 klo 18.

Kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. Kokouksen avaus.
2. Todetaan kokouksen laillisuus.
3. Valitaan kokoukselle puheenjohtaja ja sihteeri.
4. Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa.
5. Esitetään johtokunnan vuosi- ja tilikertomus sekä tilin-tarkastajien ja hallintoneuvoston antama lausunto sekä vahvistetaan tilinpäätös v. 1948.
6. Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle ja hallintoneuvostolle vuodelta 1948.
7. Päätetään ylijäämän käyttämisestä.
8. Muut esille tulevat asiat.

Köyliössä 3 p:nä huhtikuuta 1949.

Vihtori Viljanen.
Hallintoneuvoston puheenjohtaja.

Onni Välimäki.
Sihteeri.

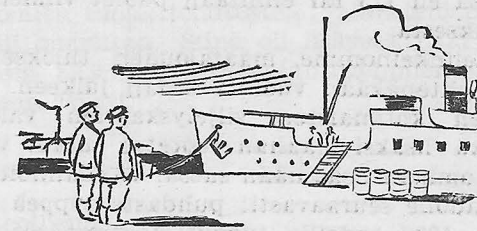
KÖYLIÖN OSUUSKAUPPA R.L.

TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS

VUODELTA

1948

Oy. Kehityksen Kirjapaino, Pori, 1949

TALOUDELLINEN KEHITYS V. 1948.

Maamme taloudellinen kehitys on parin viimeksi kuluneen vuoden aikana ollut myönteisempi kuin optimistisimmissakaan laskelmissa on uskallettu edellyttää. Teollisuuden ja maatalouden tuotantotulokset ovat kasvaneet, ulkomaankauppa on suurentunut, jopa vesistöjen vesimäärä on lisääntynyt ja sen sekä uusien voima-asemien ansiosta samalla sähkövoiman saanti-kin, jota paitsi inflaation kehitys on pysähtymässä. Sodan päätyttyä tosin arvioitiin, että vuoden 1947 jälkeen suurimmat taloudelliset vaikeudet olisivat ohitse, mutta näin edullista kehitystä ei ole voitu toivoa.

Kertomusvuoden aikana tapahtuneen suotuisan taloudellisen kehityksen päätekijöinä ovat edelleenkin olleet tuotannollisen elämämme eri haarojen hyvät saavutukset. Vientiteollisuutemme tärkeintä raaka-ainetta, puuta, saatiin jalostuslaitosten käytettäväksi tyydyttävästi. Puutavaraa myytiin valtion ja yksityisten metsistä hakkuukaudella 1. 5. —47—31. 5. —48 yhteensä 10,7 milj. pinokuutiometriä. Kuluvan hakkuukauden aikana myytiin joulukuun loppuun mennessä n. puolet edellisen vuoden määristä. Metsänhakkuissa oli riittävästi työväkeä, mutta lunipeitteen tulo sulaan maahan vaikeutti metsäajoja ja veden puute vesistöissä haittasi uittoja. Hakkuukaudella hakattu ja ajettu puutavaramäärä oli 34,5 milj. kuutiometriä. Kuparia, joka myöskin on ollut erittäin tärkeä tekijä vientikaupassamme, on viime vuoden aikana voitu tuottaa jonkin verran enemmän kuin aikaisemmin, jolloin tuotanto oli noin 90.000 tonnia vuodessa. Tästä määrästä pääosa on viety ulkomaille, joten kotimaan kulutukseen on jäänyt noin 3.000—4.000

tonnia vuodessa eli 1/3 tai enintään puolet viimeisten rauhan vuosien kulutuksesta.

Toisen pääelinkeinomme, maatalouden, tulokset olivat paremmat kuin yhtenäkkään vuonna sodan jälkeen. Sääsuhteet olivat kaikkien kotimaisten viljelyskasvien valmistumiselle edulliset, minkä lisäksi maahan tuotetut suuret väkilannoitemäärät olivat omiaan lisäämään satoa. Väkilannoitteita tuotiin vuoden 1948 sadolle seuraavasti: puhdasta typpeä 9.120 tonnia (vuosien 1936—1939 sadoille tuodut keskimäärät olivat 8.115 tonnia), puhdasta fosforia 78.661 tonnia (vuosien 1936—1939 sadoille tuodut keskimäärät olivat 33.591 tonnia) ja kalia 33.083 tonnia, (vuosien 1936—1939 keskimäärät 12.440 tonnia). Leipäviljasato oli 660.000 tonnia eli n. 120.000 tonnia suurempi kuin vuonna 1947 ja noin 90.000 tonnia pienempi kuin vuosien 1936—1939 keskimääräinen sato. Kauran sato, 614.000 tonnia, oli 283.000 tonnia suurempi kuin edellisenä vuonna ja noin 140.000 tonnia pienempi kuin edellä sanottujen vuosien keskimäärät. Perunan sato, 1.955.000 tonnia, oli vallan ennätysmäinen ylittäen vuoden 1947 sadon 242.000 tonnilla ja vuosien 1936—1939 keskimäärät 620.000 tonnilla. Sianlihan ja kananmunien tuotanto lisääntyi vuoden loppua kohden hyvin voimakkaasti, minkä johdosta niiden hinnat alenivat miltei romahdusmaisesti, kun sitä vastoin naudanlihan tuotanto pysyi pienempänä ja hinnat kiinteinä. Lihan tuotannon arvioidaan olevan yhteensä noin 107.000 tonnia eli noin 5 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Maidon tuotannon lasketaan nousseen edellisestä vuodesta noin 20 % ja olevan nyt noin 80 % sodan edellisistä määristä. Tuotannon määrän lasketaan olleen 2.019 milj. kg. Maatalouden kokonaistuotto laskettiin viime vuodelta n. 65 miljardiksi markaksi, josta maidon osuus 33,4 miljardia markkaa ja leipäviljan 5,4 miljardia markkaa.

Tuotannon suotuisasta kehityksestä johtuu, että maamme ulkomaankaupassa saavutettiin v. 1948 varsin hyviä tuloksia. Ennakkotietojen mukaan viime vuoden kokonaiskauppavaihto oli noin 122.944 milj. markkaa, ns. saksalaissaatavat mukaan luettuina. Se oli noin 33 % suurempi kuin edellisen vuoden kokonaiskauppavaihto. Tuonnin kokonaisarvo oli noin 66.138 milj. markkaa, mikä merkitsee lähes 20 milj. markan eli runsaasti 40 %:n kasvua edellisestä vuodesta. Samaan aikaan lisääntyi vapaan viennin arvo 56.506 milj. markkaan, mikä vuorostaan on yli 11 miljardia markkaa eli 27 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Vapaan viennin arvoon sisältyy kuitenkin

ns. saksalaissaatavien korvauksia lähes 1,3 miljardia markkaa. Kun vapaan viennin arvosta vähennetään edellä mainittu saksalaissaatavien korvauserä, jää tuonnin ja viennin erotukseksi 11.186 milj. markkaa, joten kauppataaseemme osoitti siis näin suurta tuonnin enemmyyttä. Suureen tuontiylitykseen on vientiämme kohdanneilla menekkivaikeuksilla ratkaiseva osuutensa. Tuonnin paljousmäärä on likimääräisen ennakoarvion mukaan 120 % vuoden 1935 tuonnista ja noin 84 % vuoden 1938 tuonnista. Vastaavat luvut olivat v. 1947 93 ja 65. Tuonnin paljous on siis olennaisesti noussut ja lähenteli viime vuonna sodan edellisten vuosien määriä. Viennin paljousmäärä oli viime vuonna ennakoarvioinnin mukaan n. 66 % vuoden 1935 viennistä ja 63 % vuoden 1938 viennistä. Vastaavat luvut v. 1947 olivat 64 ja 62 %. Viennin volyymissakin on siis ollut jonkin verran nousua, mutta se on kuitenkin jäänyt riittämättömäksi tuontiin verrattuna. Ulkopuolella kauppavaihdon on lisäksi ollut sotakorvausvientiä 11.545 milj. markkaa. Vuonna 1947 sotakorvaustavaroiden vienti oli 10.464,7 milj. markkaa. Tässä yhteydessä on syytä todeta, että Neuvostoliiton hallituksen Suomelle 3. päivänä kesäkuuta myöntämät 50 %:n alennus sotakorvauksen jäljellä olevasta määrästä, mikä merkitsi 73,5 milj. dollarin eli noin 30 miljardin markan vähennystä korvaussuorituksesta, on vaikuttanut jo kuluvana vuonna ulkomaankauppaamme siksi edullisesti, että olemme voineet lisätä tuontiamme. Samanaikaisesti Neuvostoliitto lisäksi myönsi maallemme 5 milj. dollarin luoton tavaraostoja varten.

Kauppalaivastomme sodan aikana kärsimiä suuria menetyksiä voitiin viime vuodenkin kuluessa jossakin määrin korvata, joskaan ei läheskään samalla tavalla kuin edellisen vuoden aikana. Yli 500 bruttorekisteritonnin kantoisia aluksia oli kauppalaivastossamme ennen sotaa 284 kpl., vetomäärältään n. 593.000 bruttorekisteritonnia. Sodan loputtua niiden määrä oli 184 kpl. ja kantavuus 218.000 bruttorekisteritonnia. Vuoden 1947 päättyessä alusten luku oli jo kohonnut 193:een ja kantavuus 428.000 tonniin eli 73 %:iin sodan edellisestä määrästä. Viime vuoden aikana laivojen lukumäärä nousi 200:aan ja niiden kantavuus 457.000 bruttorekisteritonniin. Kauppalaivastomme oli siis viime vuoden lopussa kantavuudeltaan noin 77 % sodan edellisestä määrästä, mutta laadullisesti se oli huomattavasti heikompi. Kauppamerenkulkumme vuoden 1948 aikana oli 14,7 % suurempi kuin edellisenä vuonna, mutta kuitenkin se oli vasta 72,4 % vuoden 1938 merenkulusta.

Kotimaisilla rahamarkkinoilla oli koko vuoden huomattavissa melkoinen kireys, joka vasta vuoden loppupuolella hiukan lieveni. Luoton kysyntä oli ajottain niin suuri, että liikepankkien luotonantokyky ehtyi niin, että Suomen Pankin oli tultava apuun osittain rediskonttauksen muodossa, osittain diskonttaamalla suoraan liikelaitosten vekseleitä. Luoton kysyntä oli näin suurta siitäkin huolimatta, että Suomen Pankki korotti 6. päivänä helmikuuta alimman diskonttokorkonsa, jota edellisena vuonna oli korotettu kahdesti, ensin 4 %:sta 4,5 %:iin, sitten edelleen 5,5 %:iin, kerrassaan 7 1/4 %:iin. Muut luottolaitokset korottivat antolainauskorkoa vastaavasti, jolloin korkein korko nousi aina 9,5 %:iin saakka. Talletuskorkoa korotettiin vastaavasti 2 %:lla, siis liikepankeissa 6 %:iin ja muissa 6,5 %:iin. Vuoden loppupuolella yleisön halu tallettamiseen lisääntyi, joten yleisön varsinaiset talletukset lisääntyivät vuoden aikana 13.675 milj. markkaa ja olivat vuoden lopussa 77.844 milj. markkaan. Vastaava lisäys edellisena vuonna oli 10.069 milj. markkaa. Kun toisaalta korkea korkokanta vaikutti hillitsevästi luoton kysyntään, jonkinlainen tasapainotila saavutettiin rahamarkkinoilla ja pankkien rediskonttausvelka Suomen Pankille väheni noin 2 miljardilla markalla.

Edellisenä vuonna tapahtuneen voimakkaan hintatason nousun jälkeen vuoden 1948 aikana valtiovalan toimenpiteet inflaation hillitsemiseksi alkoivat tuottaa tuloksia. Tukkuhintaindeksi nousi vuoden kuluessa ainoastaan 94 pistettä eli 9,3 %, vastaavan nousun oltua edellisena vuonna 39 %. Elinkustannusindeksi taas nousi 78 pist. eli 10,8 %, kun se edellisena vuonna nousi kokonaista 54 %. Rakennuskustannusindeksi nousi viime vuoden aikana n. 29 %. Joka tapauksessa voidaan todeta, että hintojen nousua viime vuoden aikana on voitu melkoisesti hillitä ja markan arvoa vastaavasti tukea. Aivan viime aikoina on ollut havaittavissa suorastaan deflatorisia tekijöitä ensi kerran lähes 10 vuotta kestäneen inflaatiokauden jälkeen.

Vastaavanlainen kehitys on tapahtunut myös palkkoissa. Vuoden alkupuolella toimitettiin edellisenä vuonna annetun valtioneuvoston palkkapäätöksen perusteella kaksi yleistä 5 1/2 %:n palkkojen korotusta. Vuoden loppupuolella sen sijaan muutokset palkkoissa rajoittuivat muutamilla aloilla suoritettuihin palkkojen tarkistuksiin. Työseisauksia sattui kertomusvuoden aikana 80, edellisenä vuonna niitä oli 228, ja niihin välittömästi osallistuneiden työntekijöiden määrä oli 53.800, edellisenä vuonna 114.739. Lakkojen johdosta menetettiin kaikkiaan

297.638 työpäivää, kun vastaava luku oli edellisena vuonna 479.496.

Inflaation vaikutus kuvastui myös valtion taloudessa. Loppullisia numerotietoja tässä suhteessa ei vielä ole käytettävissä, mutta ennakkotietojen mukaan valtion velka lisääntyi viime vuoden aikana 118,1 miljardista markasta 121,5 miljardiin markkaan eli siis n. 3,5 miljardilla markalla. Ulkomainen velka kasvoi vieläkin enemmän, nim. 4,9 miljardilla markalla. Setelistö lisääntyi vuoden kuluessa 25,2 miljardista 27,4 miljardiin markkaan.

Rakennustuotanto kärsi vuoden 1948 aikana edelleen suurista vaikeuksista. Suurimpina hidastuttavina tekijöinä ovat olleet puute pääomasta sekä eri aikoina erilaisista rakennustarvikkeista. Kaupunkien ja kauppaloiden asuntotuotannon ylivoimaisesti pahimpana jarruna on ollut varojen puute, kun sen sijaan tilanne maaseudulla on ollut tässä suhteessa parempi. Vuoden 1948 aikana myönnettiin uusia rakennustyölupia yhteensä 24,4 milj. m³. Tästä määrästä oli asuinrakennuksia n. 33 % eli 8,41 milj. m³, josta puurakenteisia 7,2 milj. ja kivisiä 1,2 milj. m³. Kaupungeissa ja vastaavissa asutuskeskuksissa myönnettyjen uusien rakennustyölupien kuutiomäärä oli 2,4 milj. m³ ja maaseudun 6 milj. m³. Maanhankintalain edellyttämä rakennustoiminta oli n. 7 milj. m³ eli 29 % kaikista luvista.

EDISTYSMIELISET OSUUSLIIKKEET.

Tavaratilanteen helpottuminen kuluneen vuoden aikana tuntui edistysmielisten osuusliikkeiden toiminnassa selvästi siten, että liikevaihdot lisääntyivät voimakkaasti. Toisaalta taas edelleen voimassa olevat säännöstelymääräykset ja erityisesti pääomien puute olivat omiaan ehkäisemään toiminnan laajentamista halutulla tavalla.

Osuusliikkeiden jäsenmäärän lisäys ei jaksanut nousta samalle tasolle kuin kahtena edellisena vuonna, mikä johtuu osittain useissa osuusliikkeissä suoritetuista jäsenluetteloiden puhdistuksista. Lisäys oli 10.875 henkilöä, ja osuusliikkeiden yhteinen jäsenmäärä oli vuoden lopussa 459.396 henkilöä.

Vuoden liikevaihto lisääntyi ennakkotietojen mukaan edellisestä vuodesta 10.022 milj. markkaa eli 55,2 % ja oli kaiken kaikkiaan 28.166,3 milj. markkaa. Kun tukkuhintaindeksin eri kuukausien indeksien keskiarvon nousu edellisestä vuodesta oli

32,1 %, voidaan todeta osuusliikkeiden välittämien tavaroiden määrän lisääntyneen edellisestä vuodesta n. 17,5 %:lla.

Säännöstelytoimenpiteistä sekä rahoitus- ja rakennusvaikeuksista huolimatta osuusliikkeet avasivat vuoden kuluessa yhteensä 156 uutta myymälää. Niiden lukumäärä oli vuoden lopussa yhteensä 2.980. Osuusliikkeiden ravitsemisliikkeiden luku väheni vuoden kuluessa 29:llä eli 327:ään ja tuotantolaitosten luku lisääntyi 6:lla ja oli vuoden päättyessä 238.

KÖYLION OSUUSKAUPPA R.L. v. 1948

II. JÄSENISTÖ.

Vuoden 1948 alussa oli osuuskuntamme jäsenmäärä 1.026. Vuoden aikana liittyi uusia jäseniä 104, entisiä jäseniä erosi paikkakunnalta poismuuton takia 5 ja kuoleman kautta 7, joten jäsenmäärä lisääntyi 92:lla ja oli se vuoden päättyessä 1.118.

Ammattien perusteella jakautui osuuskuntamme jäsenistö seuraavasti:

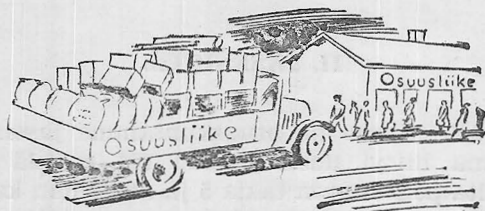
	Miehiä	Naisia	Yht.
Tilallisia	128	120	248
Pientilallisia	143	120	263
Maanviljelystyöväkeä	260	87	347
Virkamiehiä ja suurliikkeenharj.	26	10	36
Pikkuliikk. harjoittajia ja kontt.apul.	26	25	51
Teollisuus- ja kaupunkityöväkeä	48	19	67
Muuta työväkeä	25	32	57
Vapaiden ammattien harjoittajia	22	19	41
Muita	—	5	5
Ryhmäjäseniä	—	—	3
Yhteensä	678	437	1.118

Osuusmaksu on ollut 300 markkaa, joka sääntöjen mukaan on maksettava jäseneksi liittyessään joko kokonaan tai vähintään 30 mk vuodessa kymmenen vuoden aikana.

Osuusmaksun suorituksen suhteen jakaantui jäsenkunta vuoden päättyessä seuraavasti:

Osuusmaksua yli 300 mk:n maksaneita	35	3,13	%
Osuusmaksun täysin maksaneita	449	40,16	»
Osuusmaksun vuotuiserät täsmällisesti maks.	554	49,55	»
Osuusmaksun vuotuiserät osittain maksaneita	49	4,38	»
Osuusmaksun suorittamisen laiminlyönteitä ..	31	2,78	»
	1.118	100	%

III. LIIKETOIMINTA.

Toimipaikat.

Vuoden lopulla lopetettiin ruokala-kahvila Jukolan toiminta ja kahvilan huoneusto vuokrattiin Peipohjan postitoimiston käyttöön 1. 1. 1949 alkaen. Liikkeellämme oli toiminnassa vuoden aikana siis 8 sekataavaramyymälää, 1 ruokala-kahvila, keskusvarasto ja konttori.

Liikevaihto.

Vuoden 1948 liikevaihto kohosi uuteen ennätykseen ja oli se 59.576.103 mk. Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 19.477.613 mk eli 48,57 %. Lisäystä voidaan pitää varsin tyydyttävänä, kun ottaa huomioon, että paikkakunnalle vuoden aikana perustettiin itsenäinen SOK-lainen osuuskauppa. Liikevaihtomme lisäykseen on vaikuttanut osaksi hintatason kohoaminen, mutta huomattava osuus on lisääntyneen tavarain välityksellä tavaratilanteen parantuessa.

Eri kuukausina oli myynti seuraava:

		Lisäys	%
Tammikuu	3.499.649:03	1.617.044:43	85,89
Heimikuu	4.293.612:75	1.970.545:26	84,82
Maaliskuu	4.854.438:85	2.109.106:34	76,82
Huhtikuu	4.933.428:60	2.270.063:18	85,23
Toukokuu	4.846.693:30	1.287.908:29	36,20
Kesäkuu	4.308.982:40	873.537:69	25,42
Heinäkuu	4.912.772:50	1.759.985:57	55,82
Elokuu	5.171.623:90	2.030.562:78	64,65
Syyskuu	5.547.753:—	1.522.233:65	37,81
Lokakuu	5.344.611:25	1.721.961:25	49,47
Marraskuu	4.898.615:50	1.329.887:53	37,27
Joulukuu	6.963.921:95	984.776:80	16,47
	mk 59.576.103:03	19.477.613:52	48,57

Eri toimipaikkojen myynti jakautui seuraavasti:

		Lisäys	%
1. Päämyymälä	9.826.462:90	2.257.867:85	29,83
2. Nummi	10.811.725:75	4.116.684:—	61,49
3. Tuiskula	3.504.250:75	1.448.113:95	70,43
4. Vuorenmaa	5.289.536:50	2.415.139:35	84,02
5. Peipohja	9.765.928:75	4.372.985:—	81,08
6. Kankaanpää	3.914.564:50	1.988.352:—	103,22
7. Lähteenkyliä	3.904.739:75	1.485.923:25	61,43
8. Voiton	3.003.717:—	943.259:50	45,78
Kla-Rla Jukola	780.530:85	47.941:30	6,54
Keskusvarasto	8.774.646:28	401.347:12	4,79
	mk 59.576.103:03	19.477.613:52	48,57

Kunnittain jakautui myynti:

Köyliön kunnassa	49.029.643:43	82,30	%
Kokemäen kunnassa	10.546.459:60	17,70	%
	59.576.103:03	100	%

IV. TAVARAIN HANKINTA.

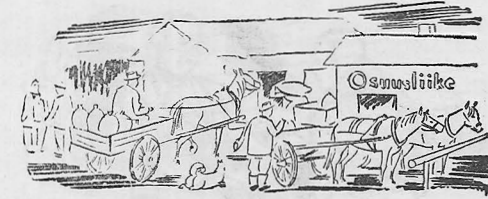
Tavaratilanteessa voitiin todeta jatkuvaa helpottumista vuoden loppupuolelle mentäessä. Säännöstelyn helpottuessa ja kunnollisten tavaralaatujen ilmestyessä markkinoille on ostoja voitu tehdä helpommin ja keskittää ostot omaan tukkuliikkeeseen OTK:hon, joskin yksityisiltä tukkuliikkeiltäkin on vielä jouduttu jossain määrin tavaraa ostamaan.

Tilaston mukaan hankittiin tavaraa eri myyjiltä seuraavasti:

OTK:lta	38.100.464:—	eli	66,24	%	ostoista
OTK:n tytäryhtiöiltä	5.728:—	»	0,01	»	»
KK:lta	444.848:—	»	0,77	»	»
KK:n jäsenosuusliikkeiltä	2.215.079:—	»	3,85	»	»
Yksityisiltä tukkuliikkeiltä	3.974.615:—	»	6,91	»	»
Käteisostot	12.778.012:—	»	22,22	»	»
mk	57.518.746:—	eli	100	%	ostoista

Tavararyhmittäin jakaantuu hankinnat:

Ravinto- ja nautintoaineet	40.908.931:—	eli	71,12	%
Taloustavarat	1.134.829:—	»	1,97	»
Lyhyttavarat	2.025.723:—	»	3,52	»
Rautateokset ja rakennustarvikkeet	8.678.902:—	»	15,09	»
Tekstiili- ja teollisuustuotteet	3.411.231:—	»	5,93	»
Jalkineet, nahka ja nahkatuotteet	1.359.938:—	»	2,38	»
mk	57.518.746:—	eli	100	%

Maataloustuotekauppa.

Toimialueen maataloustuottajilta ostettiin erilaisia maataloustuotteita, etupäässä viljaa ja kananmunia ja tekivät erilaisten maataloustuotteiden ostot yhteensä 13.651.688 markkaa, joten lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 1.755.403 mk huolimatta vilja- ja perunakaupan supistumisesta sijoitusvaikeuksien vuoksi.

Hankituista maataloustuotteista on myyty oman liikkeen ulkopuolelle:

OTK:n välityksellä	7.584.319:—
KK:n jäsenliikkeille	228.471:—
Muille ostajille	573.664:—
Yhteensä mk	8.386.454:—

Vuoden 1948 aikana hankittiin erilaisia maataloustarvikkeita seuraavasti:

			V. 1947
a) maatalouskoneita ja osia	942.262:—	381.567:—	
b) väkilannotteita ja maat.kalkk. ..	2.610.382:—	1.688.737:—	
c) väkirehuja ja rehusuoloja	3.792.805:—	574.118:—	
d) siementavaroita	927.218:—	91.545:—	
mk	8.272.667:—	2.735.967:—	

V. SÄÄSTÖKASSA.

Säästökassan toiminta on kuluneena vuotena edistynyt varsin tyydyttävästi. »Tonnin tempaus» rynnäkössä ei kuitenkaan saavutettu tavoitetta, mutta kuitenkin 1,5 milj. markan lisäys talletuksissa oli vuoden tuloksena.

Tilastollisesti oli säästökassan toiminta seuraava:

Kertomusvuoden aikana on säästökassaan talletettu kaikkiaan 262 erässä	3.716.804:—
Säästöä nostettiin 190 erässä	2.663.176:—
Korkoja liitettiin pääomiin	457.061:—
Talletusten määrä vuoden lopussa	8.548.888:—

Vuoden lopussa oli vastakirjoja käytännössä 831.

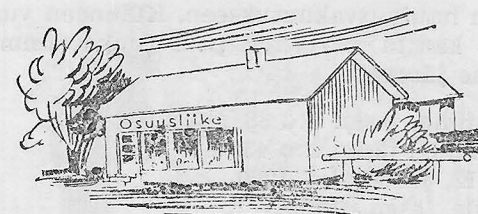
Keskimääräinen talletus tallettajaa kohti oli 10.286:—.

Keskimäärin on 74,3 % jäsenistöstä säästökassan tallettajia, mitä suhdetta voidaan pitää varsin hyvänä.

Säästökassassa maksettava korko on 1 päivästä huhtikuuta lähtien ollut 6½ %.

Lainatili.

Ei-jäsenten velkakirjalainatilitillä lisääntyivät talletukset kuluneen vuoden aikana 968.995 markasta liitetyt korot mukaanluettuna 1.397.232 markkaan. Lainatilitalletuksille on maksettu sama korko kuin säästökassatalletuksistaakin eli 6½ % 1. 4. 1948 alkaen.

VI. KIINTEISTÖT JA KALUSTOT.

Kiinteistöt.

Vuoden aikana jouduttiin toteuttamaan laajennus Päivärinne-asuntokiinteistössä ja valmistui siihen keittion ja kamarin käsittävä asunto sekä lisäksi sauna- ja ulkokuonerakennus henkilökuntaa varten. Lähteenkylän myymälän saunarakennus niinikään saatiin valmiiseen kuntoon. Näihin laajennuksiin käytettiin mk 435.664:—. Vuoden päättyessä oli kaikkien kiinteistöjen kirjanpitoarvo mk 4.734.666:—.

Kalustot.

Vuoden loppupuolella myytiin vanhempi kuorma-auto pois, koska sitä ei enää kannattanut korjauttaa. Citroen kuorma-autoon jouduttiin uusimaan hytti ja on siinä tilaa kolmelle hengelle. Mainittavampia kaluston hankintoja ei vuoden aikana ollut. Tilinpäätöksessä on kalustojen arvo 894.528 markkaa.

VII. HUOLTOTOIMINTA JA VAKUUTUKSET.

Jäsenten hautausvakuutus.

Ne liikkeemme jäsenet, jotka ovat kuuluneet osuuskuntaan vähintään kolme kalenterivuotta, suorittaneet osuusmaksunsa sääntöjen määräämässä järjestyksessä, ovat palauttaneet ostomerkkejä lähinnä edell. vuoden aikana vähintään 6.000 mk:n arvosta, eivätkä jäseneksi liittyessään ole täyttäneet 50 vuotta, ovat liikkeemme puolesta vakuutettu Kansa-yhtiössä 2.000 mar-

kan suuruiseen haudausvakuutukseen. Kuluneen vuoden aikana on kuoleman kautta siirtynyt pois joukostamme seuraavat osuuskuntamme jäsenet:

Lahtinen, Miina, jäsen n:o 38
 Nurminen, K. E., jäsen n:o 433
 Hilden, F. E., jäsen n:o 1209
 Isotalo, Kalle, jäsen n:o 595
 Lähteenmäki, Erkki, jäsen n:o 599
 Männistö, August, jäsen n:o 1050
 Peltola, Lempi, jäsen n:o 1062

Tapaturmavakuutukset.

Tapaturmien varalta on liikkeemme henkilökunta ja työntekijät vakuutettu Kansa-yhtiössä. Vuoden aikana sattui kaksi tapaturmaa, joista vakuutusyhtiö suoritti korvauksen.

Eläkevakuutus.

Vähintään kolme vuotta liikkeemme palveluksessa olevat toimihenkilöt ovat vakuutetut Eläkekassa Tuessa. Vakuutusehtojen mukaan vakuutuksesta aiheutuvat kustannukset maksaa osaksi toimihenkilöt ja osaksi liikkeemme.

Ryhmähenkivakuutus.

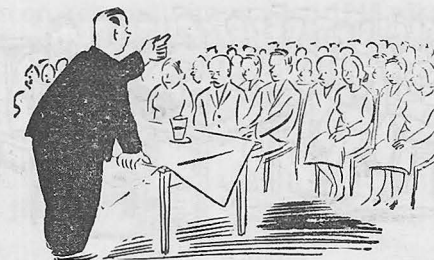
Liikkeemme henkilöstöstä ovat kaikki vähintään kolme vuotta palvelleet ryhmähenkivakuutettu vakuutusyhtiö Kansassa. Vakuutussumma, riippuen perhesuhteista ja palvelusvuosista, vaihtelee 5.000 markasta 45.000 markkaan.

Kumminlahjat.

Edelleenkin on voimassa kumminlahjana 200 markan säästökassatalletus jäsenperheeseen syntyvälle lapselle, josta on tehtävä ilmoitus liikkeelle.

Palovakuutukset.

Osuuskuntamme kiinteistöt, kalustot ja tavaravarastot ovat palovakuutetut täysistä arvoistaan Keskinäisessä Palo- ja Tapaturmavakuutusyhtiö Kansassa. Lainmukainen autojen liikennevakuutus on voimassa samoin Vakuutusyhtiö Kansassa.

VIII. VALISTUSTOIMINTA.

Osuustoiminnalliset julkaisut.

Osuuskuntamme varoilla on Kuluttajain Lehti tilattu kaikkiin jäsenperheisiin. Edustajiston, hallintoneuvoston, johtokunnan ja myymäläneuvoston jäsenille on tilattu Osuusliike-lehti sekä henkilökunnalle Työtoveri-lehti.

Valistusjuhlat.

Osuuskaupalliset valistusjuhlat pidettiin viime marraskuun lopulla neljän myymälän alueella ja onnistuivat ne kaikkiin puolin hyvin. Juhlapuhujana esiintyi KK:n matkapuhuja ekonomi Paavo Alanen. Lisäksi esiintyi kaikissa juhlissa lausuntataiteilija Eino Hyyrynen Helsingistä sekä muusta ohjelmansuorituksesta huolehti osa liikkeen toimihenkilöistä. Yleisömenestys juhlissa oli hyvä, sillä kaikkiaan osallistui juhliin yli 1.400 henkeä.

IX. HALLINTO JA HOITO.

Jäsenten edustajisto.

Sääntöjen määräämä jäsenten edustajiston vaali suoritettiin marraskuun 28 päivänä, jolloin puolet eli 10 edustajiston jäsentä oli erovuorossa. Suoritetun vaalin jälkeen kuuluvat seuraavat jäsenet edustajistoon:

Vuosiksi 1949—1952 valitut:

Varpiala, Paavo, opettaja, Tuiskula
 Salenius, Aarne, metsätyönjohtaja, Järvenpää
 Aro, Oiva, maanvilj., Tuohiniemi
 Valtanen, Paavo, pienvilj., Tuiskula
 Viinela, Vilho, pienvilj., Kepola
 Varpula, Yrjö, pienvilj., Järvenpää
 Huhtala, Kustaa Vihtori, pienvilj., Karhia
 Ahlman, Eino, kirvesmies, Yttälä
 Rauvola, Eino, kivityömies, Peipohja
 Rantala, Erkki, vanginvartija, Kankaanpää

Vuosiksi 1947—1950 valitut:

Viljanen, Vihtori, pienvilj., Karhia
 Pihlava, Arvo, pienvilj., Peipohja
 Tupala, Eino, pienvilj., Kepola
 Savea, Niilo, räätäli, Huhdinkylä
 Juhola, Albert, pienvilj., Kepola
 Lehtilä, Frans, suutari, Karhia
 Pörrö, Frans, pienvilj., Voitoinen
 Saarinen, Arvo, pienvilj., Kankaanpää
 Ojala, Jalmari, pienvilj., Vuorenmaa
 Ihmäki, Uuno, pienvilj., Vuorenmaa

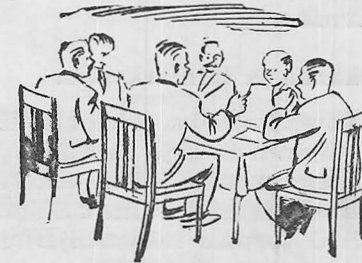
Edustajisto on kokoontunut vuoden 1948 aikana kaksi kertaa, varsinaisiin kevät- ja syyskokouksiinsa, joissa on käsitelty 28 asiaa.

Hallintoneuvosto.

Hallintoneuvostoon vuonna 1948 ovat kuuluneet seuraavat osuuskunnan jäsenet:

Viljanen, Vihtori, pienvilj., Karhia
 Lehtinen, Yrjö, pienvilj., Kepola
 Jokela, Akseli, pienvilj., Pajula
 Leijon, Lasse, pienvilj., Vuorenmaa
 Huhtala, Kustaa Vihtori, pienvilj., Karhia
 Kivimäki, Väinö, pienvilj., Lähteenkylä
 Marjanen, Yrjö, pienvilj., Voitoinen
 Lepistö, Eino, pienvilj., Tuiskula
 Selin, Arvi, pienvilj., Peipohja

Hallintoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Vihtori Viljanen ja sihteerinä Onni Välimäki. Hallintoneuvosto on pitänyt kolme kokousta ja käsitellyt niissä yhteensä 38 asiaa.

Johtokunta.

Johtokuntaan ovat kuuluneet sääntöjen määräämänä puheenjohtajana johtaja Onni Välimäki sekä hallintoneuvoston valitsemina jäseninä seppä Evert Vuorinen, pienvilj. Lauri Anttila ja pienvilj. Frans Salonen. Johtokunta on pitänyt 8 kokousta ja on niistä merkitty 62 pöytäkirjan pykälää. Hallintoneuvoston puheenjohtaja Vihtori Viljanen on osallistunut johtokunnan kokouksiin.

Myymäläneuvostot.

Myymäläneuvostoihin ovat v. 1948 kuuluneet seuraavat osuuskunnan jäsenet:

Päämyymälä, Yttilä: Johtokunnan jäsenet.

Mlä 2 Nummi: Kalle Laine, Yrjö Lehtinen, Albert Juhola, Aarne Munttila ja Yrjö Koivisto.

Mlä 3 Tuiskula: Adam Lehtimäki, Paavo Valtanen, Vilho Ojala ja Eino Lepistö.

Mlä 4 Vuorenmaa: Lasse Leijon, Paavo Aro ja Jalmari Ojala.

Mlä 5 Peipohja: Tyyne Kylmäkorpi, Elsa Lahti, Arvo Pihlava, Nilo Ilomäki ja Nestori Jaakkola.

Mlä 6 Kankaanpää: Vihtori Viljanen, Ville Rekola, Vihtori Vigren ja Nestori Hakala.

Mlä 7 Lähteenkylä: Lauri Aro, Aarne Salonius, Evert Vuorinen ja Oskari Aro.

Mlä 8 Voitoinen: Pauli Orre, Frans Pörrö, Yrjö Marjanen ja Kalle Tuomola.

Aluekokoukset.

Aluekokouksia pidettiin eri myymäläin alueilla keväällä ja käsiteltiin niissä edellisen vuoden toiminta- ja tilikertomukset sekä jäsenten esittämät asiat.

Liiketoiminnan tarkkailu ja tilintarkastus.

Hallintoneuvoston valitsemina kuukausitilien tarkkailijoina ovat olleet Vihtori Viljanen ja Yrjö Lehtinen.

Tilien tarkastuksen suoritti KK:n määräämänä ekonomi Väinö Virtanen sekä edustajiston valitsevat paikalliset tilintarkastajat pienvilj. Yrjö Varpula sekä meijerinisännöitsijä Marjatta Santala.

Osuuskunnan edustus.

Kuluneen vuoden aikana ovat osuuskuntaamme edustaneet eri kokouksissa seuraavat henkilöt:

KK:n vuosikokouksessa Vilho Munttila ja Lasse Leijon.

OTK:n vuosikokouksessa Lasse Leijon ja Vilho Munttila.

Kansa-yhtiöiden kokouksissa Vilho Munttila ja Lasse Leijon.

Eläkekassa Tuen kokouksissa Lasse Leijon ja Vilho Munttila.

Märneen—Satakunnan Osuuskauppaliiton liittokokouksessa edusti liikettämme Akseli Jokela.

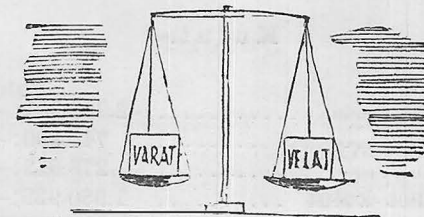
Paikallisissa puhelin- ja sähköyhtiöiden sekä tiekuntien kokouksissa ovat liikettämme edustaneet eri myymäläalueilta valitut henkilöt.

X. HENKILÖKUNTA.

Vuoden aikana ei henkilövaihdoksia tapahtunut. Kahvila-ruokala Jukolan toiminnan lopettamisen takia vuoden vaihteessa erosivat kahvilan kolme toimihenkilöä liikkeemme palveluksesta.

Eri toimipaikoissa oli toimihenkilöitä seuraavasti:

	Naisia	Miehiä	Yht.
Konttorissa	2	1	3
Myymälöissä	12	7	19
Varastossa ja kuljetuks.	—	5	5
Ruokala-kahvilassa	3	—	3
Yhteensä	17	13	30

XI. LIIKETULOKSET JA TALOUDELINEN ASEMA.

Liikkeemme vuoden 1948 taloudellinen asema sekä tilin vuoden tulokset käyvät selville seuraavilla sivuilla olevista tilinpäätöstaseista.

OMAIUUSTASE

Vastaavat:

Varsinainen omaisuus:

Rahoitusomaisuus		
Rahat ja pankkisaamiset	677.402:—	
Obligatit	634.106:—	
Tilisaamiset	79.039:—	1.390.5 ⁵⁴² 67:—
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tavarat ja puolivalmis- teet	21.431.578:—	12.431.5 ⁵ 78:—
Käyttöomaisuus		
Tontit	150.000:—	
Rakennukset	4.584.666:—	
Koneet ja kalustot	894.528:—	
Muu käyttöomaisuus	89.574:—	5.718.768:—
Siirtyvät erät		
Omaisluov.veron järj.tili	249.649:—	
	mk	19.790.5 ⁵⁴² 62:—

TULOSTASE

Kulut:

Varsinaiset kulut		
Palkat	2.769.391:—	
Korkokulut	741.890:—	
Verot	278.813:—	
Muut varsinaiset kulut	1.960.929:—	5.751.023:—
Tilikauden ylijäämä	145.513:—	
	mk	5.896.536:—

31. 12. 1948.

Vastattavat:

Vieras pääoma

Lyhytaikainen		
Tilivelat	5.685.369:—	
Säästökassatalletukset	8.548.888:—	
Velkakirjalainat	1.397.232:—	15.631.489:—
Pitkäaikainen		
Kiinnelaina	1.000.000:—	1.000.000:—
Siirtyvät erät		
Liikevaihtoverovelka	812.051:—	812.051:—
Oma pääoma		
Osuuspääoma	251.114:—	
Vararahasto	1.611.865:—	
Muut rahastot	338.510:—	
Ylijäämä		
Tilivuodelta	145.513:—	2.347.002:—
	mk	19.790.5 ⁵⁴² 62:—

31. 12. 1948.

Tuotot:

Varsinaiset tuotot

Tuotot liikkeen harjoittamisesta ..	4.927.383:—	
Korkotuotot	173.006:—	
Muut varsinaiset tuotot	796.147:—	5.896.536:—
	mk	5.896.536:—

Ylijäämän käyttöehdotus.

Tilivuoden ylijäämä, joka oli 145.513:—, ehdottaa johtokunta käyttettäväksi seuraavasti:

Vararahastoon	113.681:—
Käyttörahaan 10 %	14.550:—
Osuuspääoman korkoon 6 % mukaan	12.282:—
Lahjoituksena Kansanavulle	5.000:—
	<u>mk 145.513:—</u>

Jos johtokunnan ehdotus vuosiylijäämän käyttämisestä tulee hyväksytyksi, muodostuvat osuuskuntamme rahastot seuraavan suuruisiksi:

Osuuspääoma	251.114:—
Vararahasto	1.725.546:—
Muut rahastot	353.060:—
	<u>Yhteensä 2.329.720:—</u>

Käyliössä 31 p:nä maaliskuuta 1949.

Johtokunta.

Onni Välimäki.

Ebert Vuorinen.

Lauri Anttila.

Frans Salonen.

TILINTARKASTUSLAUSUNTO.

KÖYLIÖN OSUUSKAUPAN r.l. edustajiston varsinaisen kokouksen valitsemina olemme suorittaneet osuuskunnan vuoden 1948 tilien tarkastuksen. Sen perusteella esitämme seuraavaa:

1. Tilinavaus on oikea. Tilimerkinnät ovat pätevien tositteiden mukaiset.
2. Tilinpäätös on laadittu oikein ja kestäville perusteille.
3. Käteiskassa on hallintoelinten vuoden varrella toimittamissa tarkastuksissa ollut tilikirjojen mukainen. Tilintarkastuksen aikana laskemamme käteiskassa vastasi rahatilin saldoa.
4. Omaisuuserät vastasivat tilinpäätökseen merkittyä määrää ja ne olivat riittävästi palovakuutetut. Kiinteistön omistus- ym. asiapaperit olivat kunnossa.
5. Velkaerät, säästökassan saldo ja osuuskunnan rahastot niihin luettuna, olivat oikein merkityt tilinpäätökseen.
6. Kirjanpito on tarkoituksenmukaisesti järjestetty sekä oikein ja huolellisesti hoidettu.
7. Osuuskunnan liike- ym. toiminta on tilikauden aikana ollut varsin tyydyttävää. Sen hallinnossa ja hoidossa on noudatettu osuuskunnan ja säästökassan sääntöjen määräyksiä ja hyväksyttäviä menettelytapoja, lukuunottamatta velkakaupan harjoittamista.

Edelläesitetyn perusteella ehdotamme,

että tilinpäätös vahvistettaisiin ja että tili- ja vastuuvuokkaille myönnettäisiin vastuu- vapaus vuodelta 1948.

Johtokunnan ylijäämän käyttöehdotus on sääntöjen mukainen, puollamme sen hyväksymistä.

Köyliössä, maaliskuun 24. päivänä 1949.

Väinö Virtanen.

KKn määräämä tilintarkastaja.

Marjatta Santala.

Edustajiston valitsema
tilintarkastaja.

Yrjö Varpula.

Edustajiston valitsema
tilintarkastaja.

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO.

Tutustuttuaan johtokunnan toiminta- ja tilikertomukseen sekä kuultuaan tilintarkastajain antaman lausunnon hallintoneuvosto yksimielisesti jättää ne osuuskunnan sääntöjen 21 pykälän 10 ja 11 kohdan mukaisesti jäsenten edustajiston varsinaisen kevätkokouksen käsiteltäväksi ja ehdottaa, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja johtokunnan ehdotus ylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Köyliössä 3. päivänä huhtikuuta 1949.

Hallintoneuvoston puolesta:

Vihtori Viljanen.

Puheenjohtaja.

Onni Välimäki.

Sihteeri.

KULUTUSOSUUSKUNTIEN KESKUSLIITTO (KK) r.y.

Rinnan osuusliikkeiden toiminnan vilkastumisen kanssa myös KK:n toiminta voimistui kuluneen vuoden aikana. Pääomatilanteen kiristyminen ja ennen kaikkea kannattavuuden heikkeneminen ovat antaneet melkoisesti huolta ja aiheuttaneet paljon työtä KK:ssa. Asiain hoidon tehostamista tarkoittavien toimenpiteiden yhteydessä myöskin osuusliikkeiden johdon uudelleen järjestäminen on ollut pantava toimeen joissakin tapauksissa. KK:n johtokunta on tehnyt valtioneuvostolle esityksen kulutusmaidon standardisoinnin lopettamisesta ja niin ikään on tehty esitys pakollisten n.s. elinkeinoyhdistysten lopettamisesta tai ainakin niihin kuulumisen muodostamisesta vapaaehtoiseksi. Sosialisointikomitealle KK on pyynnöstä antanut lausuntoja eri alojen sosialisoinnista. Lausunnoissa on asetettu puoltamaan k.o. tuotannon alojen sosialisointia, joskin sillä varauksella, että eräiden alojen tuotteiden hinnat eivät sosialisoinnin jälkeen saa muodostua kuluttajille epäedullisemmiksi, kuin ne nykyisin ovat, ja että järjestyneille kuluttajille taataan myös mahdollisuus nimittää edustajansa sosialisoitujen tuotantolaitosten hallintoon.

Tehtävien hoidon yleinen organisaatio, sisäinen työskentely sekä eri osastojen työnjako KK:ssa on ollut pääasiassa entisellään, joskin eräitä pieniä muutoksia on suoritettu. Tärkein muutos oli uuden apulaisjohtajan toimen perustaminen. Jäsenkunnan vähemmistöä edustavan hallintoneuvoston ryhmän vaatimuksesta hallintoneuvosto päätti perustaa KK:hon apulaisjohtajan toimen, jonka hoitajan tehtäväksi tulisi KK:n tuotantolaitosten johto ja valvonta. Huhtikuun 19 päivänä pidetyssä kokouksessa hallintoneuvosto valitsi tähän tehtävään johtokunnan jäsenen osastosihteeri T. Hj. Långströmin.

KK:n liikelaitosten liikevaihto lisääntyi kertomusvuoden aikana sangen voimakkaasti. Se nimittäin kasvoi 160,7 milj. markalla 416,7 milj. markaksi eli 62,8 %. Näin suuri lisäys joh-

tui osaksi siitä, että uusi metalliteostehdas toimi viime vuonna ensi kertaa koko vuoden ajan täydessä laajuudessaan. Sen liikevaihto kasvoi 5,6 milj. markasta 36 milj. markkaan. Samoin paperipussitehtaan tuotannon lisäys oli poikkeuksellisen suuri, nimittäin 15,1 milj. markasta 41,9 milj. markkaan.

Kuluttajain Lehden tilausmäärä oli vuoden lopussa 249.044 vuosikertaa eli 2.639 vuosikertaa enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Konsumentbladetin levikki oli 5.100 vuosikertaa, jossa oli vähennystä 100 vuosikertaa. Osuusliike-lehden tilausmäärä oli vuoden lopussa 6.000 kappaletta, edellisenä vuonna 6.250 ja Työtoverin tilausmäärä 11.600 vuosikertaa, edellisenä vuonna 11.200. Paperin puute on lyönyt leimansa KK:n julkaisujen toimintaan.

KK:n viime vuoden toiminnan taloudellinen tulos oli jonkin verran parempi kuin edellisen vuoden.

OSUUSTUKKUKAUPPA II.

OTK:n myynti lisääntyi vuonna 1948 9.675 milj. markasta 16.856 milj. markkaan eli 74,2 %:lla. Tämä on sodan edellisenkin rahan arvon mukaan laskien ylivoimaisesti suurin vuosimyynti, mitä OTK:lla milloinkaan on ollut.

OTK:n myynti jakaantui osastoittain seuraavasti:

	Myynti 1948	Myynti 1947
	miljoonissa markkoissa	
Siirtomaaosasto	4.706	2.803
Hedelmäosasto	628	331
Maatalousosasto	3.949	1.872
Koneosasto	330	126
Rautaosasto	2.240	1.299
Kangas- ja lyhyttavaraosasto	869	436
Vaatetus- ja teollisuustavaraosasto	2.564	1.674
Jalkineosasto	965	673
Tytärtyhtiöt	605	461
	<u>16.856</u>	<u>9.675</u>

OTK:n omien tuotantolaitosten valmistaiden myyntimäärä oli 3.015 milj. markkaa. Siinä oli lisäystä 1.427 milj. markkaa eli kokonaista 89,9 %. Eri tuotantoryhmien kesken tuotanto jakaantui seuraavasti:

	Myynti 1948	Myynti 1947
	miljoonissa markkoissa	
Elintarviketeollisuus	2.382	1.195
Kemiallinen teollisuus	231	176
Vaatetusteollisuus	402	216
	<u>3.015</u>	<u>1.587</u>

Tuotannon erikoisen huomattavaan nousuun on lähimpänä syynä se, että teollisuus vihdoin alkoi saada raaka-aineita runsaammin kuin tähän saakka. Erikoisesti lisääntyi kahvipaahtimon ja margariinitehtaan, lihanjalostustehtaiden ja eräiden vaatetustehtaiden myynti.

OTK omisti joko itse tai tytäryhtiöittensä kautta seuraavat tuotantolaitokset: kahvipaahtimon, kalansuolaamoja ja -savustamoja, kolme lihanjalostustehtasta, makaronitehtaan, margariinitehtaan, meijerin, myllyn, naulatehtaan, perunajauho- ja mallastehtaan, puusepäntehtaan, kaksi sahaa, teknokemiallisen tehtaan, tulitikkutehtaan ja viisi vaatetustehtasta (pukutehdas, paitatehdas, leninkitehdas, kapalotehdas ja vuodevaatetehdas). Kaupallisella alalla toimivia tytäryhtiöitä ovat teollisuusjätteiden kerääjä Keru Oy., kalatukkuliike Kontio & Kontio Oy. sekä Osuuspuu i.l., joka hankkii polttopuita ja muuta puutavaraa.

OSUUSTOIMINNALLISET VAKUUTUSLAITOKSET.

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ KANSA myönsi kertomusvuoden aikana uusia henkivakuutuksia 1.878 milj. markan vakuutussummalle. Lisäys edellisestä vuodesta oli 672 milj. markkaa eli 56 %. Uusien henkivakuutusten keskiuuruus nousi 75.600 markkaan lisääntyäen edellisestä vuodesta 25.300 markalla. Vakuutusten lunastamattomuus ja keskeytyminen aleni suhteellisesti edellisestä vuodesta, vaikka se jo silloinkin oli varsin vähäistä. Vakuutuskanta lisääntyi vuoden aikana

1.600 milj. markalla nousten vuoden lopussa 5.800 milj. markkaan. Vakuutetuille voitonjaon perusteella myönnettyt lisäsummat ovat olleet voimassa entisen suuruisina, ja ne nousevat 15—40 %:iin varsinaisesta vakuutussummasta. Henki-Kansan ja Palo-Kansan vuoden aikana tekemät uudet sijoitukset olivat 170,7 milj. markkaa ja sijoitusten kokonaismäärä vuoden lopussa oli 778,9 milj. markkaa.

KESKINÄISEN PALO- JA TAPATURMAVAKUUTUSYHTIÖ KANSAN suoraan hankkima palovakuutuskaanta kasvoi kertomusvuoden aikana 10.258 milj. markalla nousten vuoden päättyessä 31.889 milj. markkaan. Yhtiö alensi joulukuun 1 päivästä 1948 lukien asuin- ja talousrakennusten, työväentalojen sekä koti- ja maatalousirtaimistojen palovakuutusmaksuja 20 %:lla. Maksualennus sovellettiin voimassa oleviin vakuutuksiin nähdessä siten, että niiden vakuutussummia korotettiin 25 %:lla. Palovahinkoja sattui vuoden aikana 218 eli 28 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Palokorvauksina suoritettiin tai varattiin kuitenkin 3,8 milj. markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna ja koko korvausmäärä nousi 37,0 milj. markkaan. Palokorvauksista tuli edelleenkin suhteellisen suuri määrä osuuskauppojen osalle. Suurimmista osuuskauppaloista mainittakoon Ol. Otson varastopalo, jonka korvaus nousi 17,1 milj. markkaan ja Humpilan Ok:n myllypalo, jossa korvaus oli 5,0 milj. markkaa.

Yhtiön tapaturmavakuutus- ja auto-osaston toiminta ovat edelleen huomattavasti laajentuneet. Kummankin osaston makсутulot ovat melkoisesti nousseet, joskin myös korvausmäärät ovat kasvaneet.

ELÄKEKASSA TUEN osakasliikkeiden määrä kasvoi kertomusvuoden aikana 2:lla ja oli vuoden lopussa 90. Uusia jäseniä liittyi 820 ja vanhoja poistui 880. Eläkevakuutettujen luku oli vuoden lopussa 6.430. Vakuutettujen toimihenkilöiden vuotuisen eläkkeiden summa kasvoi 80,5 milj. markalla nousten 298,5 milj. markkaan. Tuen luotonanto vuoden aikana tapahtui yksinomaan osuuskaupoille. Uusia lainoja myönnettiin yhteensä 103,9 milj. markkaa ja sijoitusten kokonaismäärä oli vuoden lopussa 400,3 milj. markkaa.